

ki dela slov. pisma, to je čudno, vendar pa je neki tako v resnici. — Slov. „podporno društvo delalcev“ v Trstu je bilo zadnjo nedeljo v Barkovljah ter je ondi prejelo veliko hvale za petje, se ve, da je bilo le slovensko. — Dež. glavarja za Istro se ni in je to znamenje, da ga ni moža v tamošnjem dež. zboru, ki je za to službo. Laški poslanci so vsi ultra, slov. pa je premalo. — Pravi se, pa ni resnica, da se poteplje v Hercegovini več roparskih čet in bode treba za tega voljo več vojaštva v onih krajih. Dobro, če ni v resnici resnica. — Hrvatski minister pri ogerski vladi je poslej Mirko pl. Josipović. Možu se poje od madjarske strani preveč hvale in zato težko, če bode na korist Hrvatom. — Skorej po vseh večjih madjarskih mestih so imeli zadnjo nedeljo Lud. Kossuthu na čast veselice. Iz glavnega mesta pa so mu poslali brzjav: Tvoja želja je vrniti se v prosto domovino, mi se pripravljamo na tvoj prihod. To diši močno po veleizdaji in vendar je smelo v Turin. V Madjariji sme se veliko.

Vunanje države. Liberalcem so sedanji sv. Oče, Leon XIII. sila na poti, sicer ne znamo, čemu počti pri njih tolikokrat glas, da so bolni. Na srečo, pa še to doslej ni resnica. — Kakor nemški cesar, tako obiskuje sedaj laški kralj Umberto večja mesta po južni Italiji ter se mu godi, kakor se poroča, pri tem prav dobro in ga ljudstvo povsod vzprejemlje z navdušenjem. Nam je to lahko po volji, če je resnica. — Kakor so Francozje v obče, tako je tudi sedanji predsednik republike, Sadi-Carnot, gladek v svojem obnašanju in trdi se, da je ravno to najbolj krivo, da se drži tako dolgo na vrhu. No bode še že kaj druga! — Volitve, na katere se je skliceval ves čas Boulanger, vršé se po vsej Franciji dne 29. septembra in sedaj menimo, da že sam ne stavi več upanja na nje. — Sedaj zatrjuje anglijska vlada že blizo sama, da ni med Anglijo in Nemčijo nobene ožje zaveze. Tako je brž tudi najbolje. — V Bruslju, glavnem mestu Belgije, pričné se v oktobru velik shod, da razpravlja, kako da se naj odpravi trženje s sužnji. — Nemški cesar in cesarica sta bila te dni v Loreni in Alzaciji, deželah, ki ste še le od leta 1871 pri Nemčiji. Poroča se veliko o navdušenju, s katerim ju je ljudstvo vzprejemalo. Nekaj ga je že bilo, če že tudi ne toliko, kakor se ga poroča. — V Bochumu je bil velik shod nemških katolikov. — Sopot gre vest po listih, da še ruski car ne obišče tako kmalu cesarja Viljema II. v Berlinu. Vsa je podoba, da caru ni veliko za glavno mesto Nemčije. — Toži se, da je na jugu Rusije veliko judov in radi bi jih izgnali, toda kaj, ko so skorej vsi bogati! — Kedaj pride srbska kraljica Natalija na srbska tla, to še ni določeno a zagotavlja se, da nima

sedanja vlada ničesar zoper to, da pride. Čemu pa se potlej tako dolgo odlašá? — Turška vlada ni za to, da se ji mudi in torej tudi nihče ne pričakuje, da napravi ona tako kmalu red na otoku Kreta. Vrh tega pa tudi Grška vlada težko, če ima čiste roke pri onej ustaji in ji je torej veliko na tem, da še ne pride do reda. — V Črni gori se prikazuje nalezljiva lakota. Tri leta sem je v onih krajih le slabo rodilo in če se ubožcem iz drugod ne pošlje hrane, bode letos v njih gorje. — Iz Afrike je prišlo poslanstvo šojanskega kralja v Rim in se pogaja sedaj z italijansko vlado za podporo. — Iz Sudana se poroča, da je ondi huda lakota; ljudje se neki živé iz mesa mrličev. — V Novem Yorku, glavnem mestu „zjedinjenih držav“ v severni Ameriki, izgotavlja se velik dalnogled in je za-nj darovala neka gospa 200.000 dolarjev. Le-ta dalnogled jim naj služi v to, da pregledajo nebeski obok, kar ga pride pod človeške oči.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dalje.)

11. Konrad, župnik Ptujski in vicedom v Lipnici. Tega župnika najdemo l. 1360. v Solnogradu, kjer je dne 15. aprila t. l. pričal, da je Janez, župnik v Murički dolini od redovnic v Göss-u prejel 20 gld. v zlatu kot „subsidiu ecclesiasticum“ za papeža. Podpisan je: „Dnus Chunradus plbanus Eccleae parochialis in Petovia, Salzburg. dyoce.“¹⁾ Istemu župniku Konradu je Solnograški nadškof Pilgrim leta 1368. naročil, naj z Gotfridom Mariborskim pozizve, ima-li samostan Vitrinjski od vinograda „in der Raytz“ blizo Maribora Solnograškemu nadškofu odrajtovati kako desetino. Dne 9. okt. t. l. sta nadškofa javila, da nadškofija od omenjenega vinograda nima nobene desetine. V ovi listini, v kateri je naveden tudi „Lienhart, die zeit vicari zv Marpurgh“, imenuje se Konrad, župnik v Ptui razločno „Vicedom zv Leybnitz.“²⁾ — Poslednjokrat zasledimo njegovo ime v listini od l. 1379, v kateri s Konradom, opatom Zatiškim in z nekaterimi Ptujskimi minoriti in dominikani pričuje, da se je Janez, župnik Rogaški cerkvi sv. Petra v Černomlji, ki mu je bila od nemškega reda podeljena, odpovedal.³⁾

Konradu je kot župnik v Ptui sledil

12. Janez Wygoltinski. Ta je dne 14. jul. l. 1384. s svojim bratom Konradom in sestro Marjeto, omoženo z Rupertom Naterjem, v Hallein-u kupil od Pasavskega meščena Mi-

¹⁾ in ²⁾ Deželni arhiv v Gradci.

³⁾ Pettelegg, Urkunden d. D. O. Arch. I., 385.

klavža in njegove soproge hišo in dvor, „daz gelegen ist zu Saltzburg in den gehay an der steten auf der alben gegen des von Chyemsee über“. Podpisan je: „Herr Hanns von Wygoldingen, Pfarrer zv Pettaw“. V listini, s katero je opat Oton pri sv. Petru v Solnogradu ovo kupčijo potrdil, imenovan je: „Hanns, pfarrer zv Pettaw, chapplan vnsers hern von Saltzburg“. ¹⁾ Dne 16. apr. l. 1394. mu je papež Bonifacij ukazal, naj Studeniškemu samostanu brani stare dohodke, ki jih ima od Slivniške župnije dobivati ²⁾ Slednjič je naveden kot priča v listini od 19. febr. l. 1396. Ž njo javlja Bernhard Ptujski, da je z dovoljenjem Solnograškega nadškofa prepustil Ulriku Wallsee-skemu več Solnograških fevdov v Ptuji in okolici. ³⁾ Tukaj se imenuje ne le župnik Ptujski, ampak tudi vicedom v Lipnici.

Omenjeno leto 1396. je bilo za Ptuj in okolico osodepolno, kajti prirabljali so Turki, najhujši sovražniki krščanstva prvokrat na slov. Stajar. Ta prvi naval krvoločnih Turkov je vreden, da o njem obširneje govorimo in zlasti to prevdarimo, kako je iz razvalin, ki jih je turška besnost takrat v Ptuji zapustila, vsa prenovljena vstala sedanja veličastna cerkev sv. Jurija.

Potem ko so bili Turki Bolgarsko popolno podjarmili in tudi Vlaško v svojo oblast dobili, stala jim je pot na Ogersko in od tam v naše kraje odprta. Kristjani so se sicer pod poveljem Ogerskega kralja Sigmunda zbrali, da bi Turčinom pot v naše dežele zastavili, a zelo, zelo so se prevarili. Dne 28. sept. l. 1396. premaga Bajesid pri Nikopolji krščansko armado in marsikateri slovenski sin izdihnil je na krvavem bojišču svojo dušo.

Tri dni je Bajesid počival na bojišču, potem pa se je s svojimi trumami obrnil proti Ogerski. In zdaj drviyo zmage pijani Turčini na desnem bregu Donave urno naprej, prebrodijo Mitrovici nasproti Savo ter se kakor pogubonosna povodenj razlijejo na vse strani. Nekateri ropateljne čete so se spustile ob Dravi dalje naprej ter so čez Medjimurje prihrule prvokrat na Stajarsko.

Ravnokar so se razveseljevali ljudje s trgatvijo, ki je tistega leta bila precej bogata, kar se na brzih in lehkkih konjičkih privlaajo goste trume brkastih vojakov, kakoršnjih Slovenci do tačas niso še nikdar videli. Imeli so prostrane hlače iz rudečega suknja in široke modre jope, na glavi pa velik razploščen zavitek večinoma bele barve. Njih sablje so bile zakrivljene, namesto pušk so pa imeli večjidel loke in tule polne puščic, katere so žveplenkami ovite zapalili in po strehah metali. In o groza!

¹⁾ Listina v deželnem arhivu v Gradcu.

²⁾ Knezoškofjski arhiv v Gradcu.

³⁾ Deželni arhiv v Gradcu.

Od Središča do Ptuja se je nebo v gost dim zavilo, po tleh pa je bila gnjusoba, da je bilo joj in strah, kajti kamorkoli so Turčini dospeli, zapuščali so za seboj le pogorišča, razvaline in znamenja nezaslišane grozovitosti.

Zdaj se pridrvi ljuta druhal pred Ptuj. Mesto, ki takega pohoda ni pričakovalo, je bilo le za silo utrjeno. Zato so se ga Turčini z lahkega polastili, še laglje izropali in potem zapalili. Brez posebnega truda so polovili prestrašene meščane in deželane v okolici ter 16.000 ljudi, mož, žen in otrok v živino in drugim imetjem seboj gnali proti Ogerskemu in dalje v Azijo v bitko sužnost. (Dalje prih.)

Smešnica 35. „Kedaj ima berač dobro uro?“ „Kedar gre iz Maribora v Hoče“.

Razne stvari.

(Najvišje potrjenje.) Svitli cesar so potrdili izvolitev odbora za okraj Celje ter sta gg. dr. Srnec, kot načelnik in J. Hausenbichler, kot njegov namestnik, storila v torek, dne 27. avgusta službeno prisego.

(Imenovanje.) V novi jetnišnici v Mariboru je imenovan za višjega ravnatelja g. J. Markovič, doslej ravnatelj na enakem mestu v Ljubljani.

(Veselico) priredi čitalnica v nedeljo, dne 8. septembra 1889, v svojih prostorih v Ormoži. Vspored je ta-le: 1. Glediščna igra: „V Ljubljano jo dajmo“, izvirna veselo-igra v 3 dejanjih, spisal Josip Ogrinec in potem petje šesterih slov. pesmi, ki jih poje mešan in deloma moški zbor. Začetek je ob 1/2 7. uri zvečer. Vstopnina znese za osebo 30 kr. Odbor.

(Podružnica) družbe sv. Cirila in Metoda za Slovenjigradec ima svoje zborovanje, dne 1. septembra ob 4. uri popoldne pri „Taubenbirtu“ v Šentjanži in 8. sept. ob 4ih popoldne pri g. Roginu v Podgorji. K obilni udeležbi vabi Odbor.

(Duhovske vaje) vršé se v Mariboru te dni za č. duhovščino naše škofije in vodi jih č. g. P. Viktor Kolb iz reda oo. jezuitov. Vdeležuje se jih 67 duhovnikov.

(Krajni šolski svet.) V Podčetrtku so odložili vsi udje kraj. šolsk. sveta svoje mesto, to pa, ker je načelnik v tem svetu lutrovec J. Schober. Možu se očita, da je kupoval glasove pri volitvi v ta svet in je vrhu tega še obsojen za voljo nemira po noči. Nemec pa je, se ve, da od pet do glave in to je krivo, da še najbrž — ostane na svojem mestu.

(Mestni odbor.) V Brežicah so ti-le gg. v mestnem odboru: dr. Srebre, župan, Pavel Haider, Andre Levak, Jakob Lasnik in Delcott — svetovalci. „D. W.“ pravi, da so po nje menjenji vsi le bolj za silo.